

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Bul. Reg. Ferdinánd (József főherceg-ut) 4. Telefon: 151. Sürgőnycim: Közlöny, Arad. Az Aradi Nyomda Vállalat tulajdona, kiadása és forgatása nyomása. Munkájának naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évente 1080, félévre 540, negyedévre 270, havonta 90 Lej. Külföldre havonta 50 Lej. több. Az egyes szám 5 Lej. Vasárnap 6 Lej. (Bucurestiben 50 ban felár.) Hirdetések tarifa szerint. :3

XLVI. évfolyam, 139. szám

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF

* Szerda, 1931. június hó 24

Arad szeretettel ünnepelte a királyt

Egy éjszakán át ünnepi díszet öltöttek Aradváros uccái — A királynapra beözönlöttek a községek lakói — Katonai méltóságok az állomás perronján — Berobog az udvari különvonat — Száguldó autók Arad uccáin — Virágok hullanak a király előtt — Mihály nagyvajda és Miklós királyi herceg a király autóján robogtak be Aradra — Te Deum a görögkeleti templomban — Fényes ünnepségek az I. Rosiori-ezred laktanyájában

II. Károly király: Békességet és szeretetet hozunk magunkkal Arad minden polgárának, legyen bármilyen nemzetiségű vagy felekezetű

Aradváros szíve ott lüktetett ma az örökzölddel díszített, széles aradi uccákon, hogy méltó módon fejezze ki hódolatát és szeretetét a városban időző királyi vendégek és a kíséretükben itt tartózkodó magasrangú méltóságok iránt. II. Károly király, az ország uralkodója, Mihály nagyvajda és Miklós királyi herceg voltak hódolattal övezett vendégei Aradváros társadalmának és az a tény, hogy a király elsőiben tartózkodott mint uralkodó falaink között, kettős ünnep és bensőséges emlékeztető országos eseményé avatta a háromnegyed napra rövidült ittlétét. Azok a magas politikai és katonai személyiségek, akik a királyi vendégek kíséretében megjelentek és részt vettek Aradváros és Averescu marsall nevét viselő I. Rosiori ezred jubileumán, ugyanezek a részesei voltak a lakosság spontán érzelmi megnyilatkozásának és mi, kik a rohanó idő eseményeinek a pillanatnyi grafikonjait rögzítjük le egyik napról a másikra. Aradvárosának újabb történelmi jelentőségű eseményéről szóló beszámolóinkat az alábbiakban adjuk át emlékül olvasótáborunk számára.

Virág- és zászlótengerre ébred a város

Június 22-ről 23-ra virradó éjszaka ünnepi díszet öltöttek Aradváros fő utvonalai és a mellettük húzódo házsorok, virág- és zászlótenger hullámzásában ébredt a város, amelynek főterén, a királyi menet utvonala végéig egymástól három lépésre felállított katonai díszőrség állt fel már reggel hat órakor. Az Andrásy-ter főutvonala két oldalán az aradi vadász-ezred katonáinak zöld forgós, diszsisakos katonai állottak sorfalat, míg a városházától a vasuti állomásig terjedő utszakaszon a 93-as gyalogsági háziezred díszruhás katonái tartották a kordont. A sugárut állomás felőli kezdetén háromemeletes, merész ívelésű diadalkapu várta a magas vendégeket, míg az állomási épület körül a rendőrség és a csendőrség tag kordonától bezárva állott az aradi huszárezrednek a királyi szolgálatára rendelt escadronja, lobogó zászlókkal, teljes díszben Braitoianu alezredes vezénylete alatt. Aradváros katonai és polgári társadalmi egyformán ünnepi csendben és a nagy esemény jelentőségéhez méltó felkészültséggel várta királyi látogatóit.

A falvaknak az uralkodó iránt nem szűnő szeretettel viseltető népe már a kora hajnali órákban a városba érkezett. Ki gyalog jött, ki szekéren; százakat meg százakat a megye messzibb vidékeiről különvonatok hoztak be az aradi állomásra. A falvak lakossága, helységneveiket feltüntető tábláskáik alatt végig a királyi díszmenetre szánt utvonalon felfeildött és türelmesen várta a bekövetkezendőket. A város belső uccáin az aradi fiu- és leányiskolák ifjusága sorakozott fel, tanári és tanítói testületek személyes vezetés mellett. Derék munkát végeztek az aradi városi és önkéntes tüzoltóegyesületek csapatai is Mihajlovits, Záray és Császár tüzoltóparancsnokok vezetésével, akik

az ünnepségek exponáltabb pontjain kötéldöntő vontak és így tartották fent a díszesebbnél-díszesebb autók forgalmának rendjét. Ennek és az aradi rendőrség elővigyázatos intézkedéseinek tudható be, hogy a mozgalmas események lefolyása közben sehol semmitéle zavaró momentum nem fordult elő. A város vezetősége a királyi testőrség részére három autóbust bocsájtott rendelkezésre és ugyancsak három autóbust várta azokat az előkelőségeket, akik nem rendelkeztek kellő számú autóval vagy kocsival.

Megérkezik a királyi különvonat az aradi állomásra

A pályaudvar gazdagon felvirágozva és örökzöld girlandokkal díszítve, szőnyeges díszben várta az uralkodó és hozzátartozóinak, valamint a magasrangú kíséretnek megérkezését. Reggel hat órakor dr. Serban György, dr. Raicu Aurel és dr. Moga Romulus autón meggyeszer bejártak az aradi királynapi programjának területét és minden megtett előkészületet felülvizsgáltak. A városi uccák és a pályaudvar környéke reggel nyolc óra tájban már élénk életéről tanuskodott és az ide-oda hullámzó tarka tömegek mozgalmas és színes életlülletése jelezte, hogy egyre közeledik az ünnepségek megkezdésének időpontja. Dél előtt tíz órára egymásután robogtak elő a pályaudvari fogadtatási ünnepségre meghívott egyházi, katonai és polgári társadalmi méltóságok autói. A perronon dr. Serban György megyei prefektus, dr. Raicu Aurel alpolgármester és dr. Moga Romulus rendőrkészvezető rendezték el a királyi fogadtatás ünnepi csoportjait. A pályaudvar jobb szárnyán a katonai méltóságok gyülekeztek össze, míg rajtuk túl a pályaudvar szélső jobb szárnyán az aradi 93-as háziezred díszszázada állott fel.

A katonai méltóságok aranyban csillogó, elegáns csoportját széles díszszőnyeg választotta el a perron balszárnyától, amelyen az egyházi és polgári előkelőségek és meghívottak frakkos és cilinderes csoportja hullámzott. Bár az ünnepségek programjában előirányozva nem volt, az uralkodó pályaudvari fogadtatásán hölgyek is megjelentek, önálló akcióikkal külön gondot okozva a fogadtatás rendezőbizottságának. A fotóriporterek kis rohamcsapata alapos munkába kezdett már a pályaudvaron, amely csakhamar megélné.

Tíz óra harminc perckor a díszszázad kürtöse generális érkezést jelezte. A díszszázad felől feltűnt Iorga Miklós miniszterelnök ismert alakja, akit Presan marsall és Peter Iulian bánati kormányzó kísért. A miniszterelnök pompás kedvében volt és a katonai, egyházi és polgári előkelőségekkel külön-külön hosszasan és derülten mosolyogva elbeszélgetett. Panaitescu generális megtette hivatalos jelentését a marsall számára, mialatt újra felharsant a kürtjelzés érces szava. A díszszázad

Az aradvárosi és megyei vezetőség munkáját a vendégek közeledtével lassanként átvették a magasabb állami funkcionáriusok és méltóságok. Dr. Peter Iulian bánági kormányzó már hétfőn este hét órakor Aradra érkezett, ahol őt megelőzőleg az állambiztonsági hivatalnak több vezetőegység tartózkodott. A keddi hajnali órákban pedig befutott az aradi pályaudvarra Iorga miniszterelnök különvonata is, amelyel Averescu és Presan marsall, Panaitescu generális és Bianu Jenő dr. az állambiztonsági központ vezérigazgatója érkeztek meg.

széles sorfalat előtt az aradi I. Rosiori ezred marsalli egyenruhájában Averescu marsall karakterisztikus alakja jelent meg, amint a miniszterelnök csoportja felé közeledett. A marsall kíséretében Bogdan csendőrezredes, a bánati csendőrség temesvári parancsnoka, Ispravnic vasutigazgató, dr. Bianu Jenő állambiztonsági vezérigazgató volt. Averescu marsall ugyancsak fogadta a díszszázad csoportját, majd időközben a pályaudvaron megjelent előkelőségeket, akik között az egyházi főméltóságok teljes ornátusban csillogó, színpompás csoportja adott rendkívüli szint a fogadtatásra készülő perron egységes képének. Averescu marsall ezután Pop C. István volt kamarai elnökkel, a nemzeti-parasztpárt arad megyei tagozatának vezető egyéniségével beszélgetett hosszasan el. Háromnegyed tízenegy órakor jelezték a királyi udvari különvonat közeledését és az előkanyargó füstfelleg feltűnése után pár pillanat alatt a fogadó-küldött-ségek és méltóságok csoportjai saját helyükön állva, alakítottak önkéntes sorfalat a berobogó udvari vonat előtt. A vonatról a király személyi titkára, C. Dumitrescu ugrott le elsőnek. Lelkes éljenések között nyitlak meg a berobogó udvari különvonat vagonjának ajtóit, amelynek hátsó ajtajában mosolyogva jelent meg Öfelsége II. Károly király, tüzparancsnoki fehér egyenruhában, mögötte Mihály nagyvajda, a fehérmónostori katonaiskola főfehér inges, rövid kék nadrágos egyenruhájában szalutálva állott. Kettőjük csoportját Miklós királyi herceg fehér egyenruhás, karcsu alakja zárta be. Mindhárman szalutálva fogadták a lelkes hódolatt megnyilatkozást.

A királyi vendégek üdvözlése

Miközben Illisievici királyi marsall és Radu Ilie, a királyi testőrség parancsnoka megtették szükséges intézkedéseiket, Iorga miniszterelnök a várakozó előkelőségektől kísérvé, a vonatból lelépő királyi vendégek üdvözlésére sietett. A miniszterelnökkel a királyi barátságosan kezelt fogott, pár szót váltott vele, majd fogadta dr. Peter Iulian bánati kormányzó üdvözlését, aki Öfelségének bemutatva dr. Serban György megyei projektust és dr.

jubileumi ünnepség időpontja között nagy történelmi események játszódtak le. Az ország határai megnagyobbodtak és a nemzeti ideál elérte azt a célt, amelyet Felsőged dicsőséges emlékezetű elődjei, I. Károly király és I. Ferdinánd király kitűztek. Nagy és eredményteljes mult után érkezett el az ezred a mai ünnepség pillanatáig és kétszeres az öröm erre a dicsőségtes multra ilyen dicsőségtes pillanattól tekinteni vissza.

— Sire, az Ön dicsőségtes elődei két nagy és egybefogó művet alkottak meg. Az egyik volt a modern Románia függetlenségének kivívása, a másik pedig az összes románok egyesítése. Nagy feladat volt megvalósítani hosszú évek ideáljait, de az is méltó feladat, megőrizni ezeket az eredményeket, ugy a külső, mint a belső bajok ellen.

— Magam is két háborus korszakot csináltam végig — mondotta Averescu marsall. — Két modern háboruban vettem részt, amelyek az én szemem előtt játszódtak le. De nyugodt lelkiismerettel vallhatom és állíthatom, hogy a mi hadseregünk ugyanaz marad a jelenben, mint volt a multban és lesz a jövőben. Öszintén örülök, hogy az én osztályrészemül jutott az a feladat, hogy ezt a nagymultu ezredet Felsőged atyai jóindulatába és bajtársi szeretetébe ajánljam. Az aradi I. Rosiori-ezred minden körülmények között készen áll feladatainak megvalósítására, ugy a csaták során, mint a békés előkészítő munka éveiben. Ezért nyugodtan mondhatom, hogy nemcsak az elismerés, hanem a dicsőret szavai is megilletik az aradi I. Rosiori-ezredet azért a vitézségeért, amelyre mi valamennyien büszkék vagyunk! Nagy tisztesség és kitüntetés számunkra az hogy körünkben a mi ünnepünkön itt üdvözölhetjük Felsőgedet, adja Isten, hogy hosszú évek át dicsőségtesen vezethesse hazánkat s éltesse Isten ennek érdekében minél számosabb esztendőn keresztül!

II. Károly király beszéde az ezredhez

Averescu marsall beszédének befejezése után Georgescu ezredes, ezredparancsnok átnyújtotta az uralkodónak az aradi I. Rosiori-ezred díszes emlékalbumát, hódolatteljesen kérve föl a királyt arra, hogy bejegyzésével örökítse meg az ezred története számára ittlétének feledhetetlen emlékét. Károly király, Mihály nagyvajda és Miklós királyi herceg készséggel tettek eleget az ezredparancsnok kérésének és mindhárman bejegyezték nevüket az ezred emlékkönyvébe.

Ezután Őfelsége II. Károly király lépett ki a királyi diszsátor közepére, ahonnan lelkesítő beszédet intézett messzececsengő hangon a szabályos vigyázz-állásban hallgató ezredhez. A király a katonai erények méltatásával kezdte beszédét, amelynek gerince a hazaszereget, a kötelesség és a kötelességtudás követendő példáinak lelkesítő megidézése volt. Elismerő szavakkal idézte az aradi I. Rosiori-ezred dicsőségtes multját, megemlékezően a két legutóbbi háboruban viselt szerepének eredményekben gazdag multjáról.

— Katonák, az aradi I. Rosiori-ezred, — mondotta emelt, hangon a király — két háboruban vett részt a haza és a trón védelmében. Számos csaták során és vére hullásával tett vallomást hűsége és kötelességtudása mellett. Én tudom, — mondotta az uralkodó — hogy ti valamennyien tudatában vagytok kötelességeteknek, amely a haza és a trón védelmében tulajdonképpen egy szent cél érdekében tesz minket egymással egyforma bajtársakká. Ezért kiáltom én és ezért kiáltások mindnyájan velem együtt:

— Éljen az I. Rosiori-ezred, éljen a román lovasság!

Az uralkodó katonás szavait szünni nem akaró lelkes ováció fogadta. Majd rövid parancsszavak hangzottak el és a vigyázz-állásban álló ezred merev négysszöge új formációkat vett fel és elvonult a királyi sátor elől. A program jelezte, hogy a jubiláló ezred diszfelvonulása következik a királyi sátor előtt.

Az ezred defilrozását az uralkodó előtt maga az ezredtulajdonos Averescu marsall vezette. Az ősz marsall maga állott gyalog az ezred élére, majd marsallbotját felemelve megadta a jelt az indulásra. A katonai diszfelvonulás sorrendjében a marsall után az ezred tisztikara defilrozott el. Utánuk a kürtösöknek

Az új CHEVROLET teherkocsi alváz bármely szükséges teherkocsi vagy autóbusz karosszé- riát lehetővé tesz

HÁROM Hossza van a Chevrolet teherkocsinak: 2.77 m., 3.33 m., és 3.99 m. Bármilyen teherkocsira is legyen szüksége: városi szállító kocsi, teherautóra építési anyagok szállítására, vagy autóbuszra a helyközi forgalom lebonyolítására, a Chevrolet azt a hosszúságu alvázat szállítja, amelyet a karosszéria megkíván.

A jobb oldalon közölt táblázat igazolja a Chevrolet felsőbbségét. Vizsgálja meg azt és ne feledje el, hogy a Chevrolet teherkocsi hathengeres motórral van felszerelve, amely elegendő erős ahhoz, hogy a teljesen megrakott Chevrolet teherkocsit mindenfajta uton biztosan előre vigye.

1. — Erősebb hátsó tengely. Növeli a teherkocsi szúrárságát és terhelési képességét.

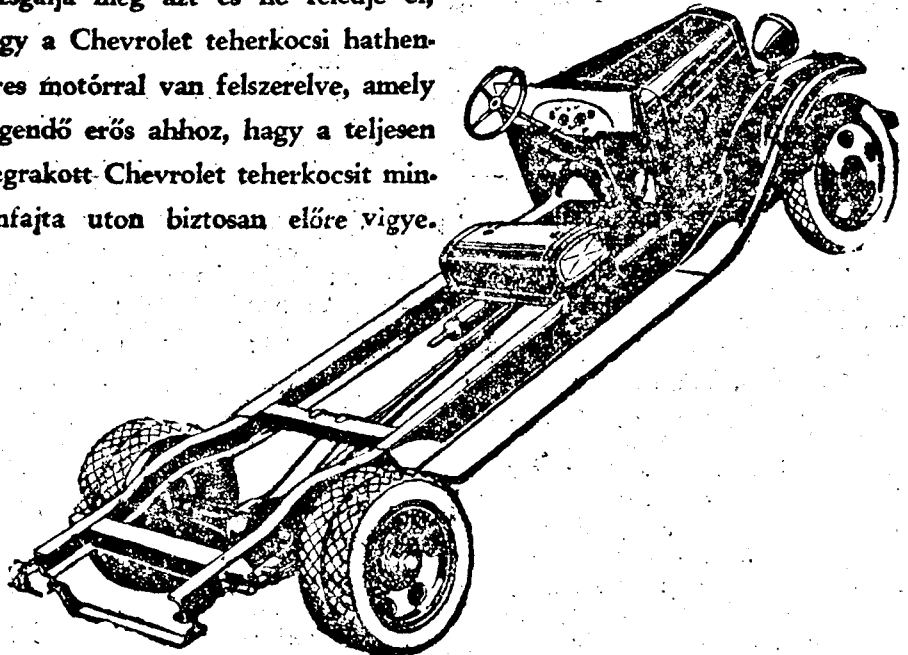
2. — Kettős hátsó rugók a Chevrolet autóbuszt épen olyan kényelmessé teszik, mint a személykocsi.

3. — Erősebb fékek. A megerősített fék a Chevrolet teherkocsit ellenállóbbá teszi, növeli a terhelési képességét.

4. — Három különböző alvázhossz: 2.77 m., 3.33 m., 3.99 m., lehetővé teszi mindenféle karosszériatípus alkalmazását.

5. — Kettős hátsó kerék 250 kilogrammal növeli a Chevrolet teherkocsi teherbíró képességét.

6. — Új, erősebb fékek. Ezek a nagy, belső expanziós fékek a teljesen megrakott Chevrolet teherkocsit pillanatok alatt lefékpezik.

AZ ÚJ CHEVROLET TEHERKOCSI HÁROM ALVÁZHOSZ

GENERAL MOTORS CONTINENTAL S. A.

egy diszszakasza következett, majd az ezred bataillonok és századok szerint. A diszfelvonulás szépen sikerült és Őfelsége annak lezajlása után melegen gratulált a parancsnokló Averescu marsallnak.

Pompás lovasünnepségek

A katonai ünnepségek programján ezután a sportünnepségek és katonai játékok külön csoportja következett, amely a külön e célra feltűnő gonddal és körültekintéssel kiépített és berendezett egykori lovarda-téren zajlott le. Itt még egy kényelmesebb és nagyobb udvari diszsátor várta az ezred magas vendégeit, míg a közönség külön erre a célra felállított korlát mögött foglalt helyet. A katonai sportünnepség programja 12 óra 15 perckor kezdődött, különféle szabadgyakorlatokkal és atlétikai mutatványokkal, amelyek során az ezred aktív legénysége igen szép eredményeket mutatott fel. Utána a tiszték iskolalovaglása, majd ugató-mutatványai következtek, amelyeknek során Padreanu főhadnagy tett képzett lovas-technikájáról tanubizonytságot, ez alkalommal újólag, hiszen a vasárnapi lovasverseny első díját is ő nyerte. A Voltige-lovasmutatványok különösen megnyerték a királyi vendégek tetszését és kitűnő hatást keltett a továbbso-

gáló altiszték iskolalovaglása is. A tendem-lovágás négy résztvevő tisztje: Chiritu, Padureanu, Todescu és Nedan főhadnagyok, mutatványaikkal ugyancsak nagy tetszést arattak. A programra következő számai során bemutatott látványos lovasmutatványok és vivás-gyakorlatok a rendezés gondosságát és a kiképzés alaposágát bizonyították. A közönség körében a történelmi viseletbe öltözött lovasok carouselje aratott általános elismerést.

Elindulás a laktanyából

A sportünnepség pontosan program szerint végződött. Az aradi I. Rosiori ezred laktanyájából a királyi család tagjai Őfelsége vezetésével az udvari autókön a pályaudvaron veszteglő királyi vonathoz mentek, ahol fölfrisítettek kissé magukat a nagy megleghen fárasztó délelőtti program után. Eközben az aradi királynap rendező-bizottságának utasításai alapján a meghívott egyházi, katonai és polgári előkelőségek a kulturpalota felé igyekeztek autóikon, hogy részt vegyenek a déli fél 2 órai kezdettel tervezett királyi diszbeden, amelyet Aradváros adott az uralkodó tiszteletére.

Az aradi kulturpalota nagytermében 316 személyre terített, négy egymással párhuz-

RÖK rohamcsapata annyira felszaporodott, hogy a király személyi titkára és udvari hadsegéde nyomult az uralkodó két oldala mellé, hogy egyfelől az autogrammkérők rohamától az uralkodó személyét védje meg, másfelől pedig segítségükre nyujtsák a hirtelen támadt menekültya-adminisztráció könnyebb lebonyolítása érdekében a királynak. A felséges vendég azonban mindaddig rendületlen türelemmel és megértéssel írta alá egymásután az ötösével is eléje kerülő menekültyákát, míg csak a főhadsegéd nem figyelmeztette, hogy elérkezett az indulás időpontja, az udvari vonat beütve várja Arad királyi vendégeit, a vasúti állomáson. Pár perc alatt kiürült ez-

után a Kulturpalota hatalmas terme, egymásután robottak elő az autók, utasaikkal, hiszen mindenki egész a pályaudvarig kívánta elkísérni a hirtelen távozó uralkodót.

Öfelsége, II. Károly király, Mihály nagyvajda és Miklós királyi herceg, Iorga miniszterelnök kíséretében, délután 3 óra 54 perckor, miután szívélyes búcsút vettek Aradváros lakosságát képviselő megyei és városi hivatali autoritásoktól, elhagyták Aradot. Averescu marsall maradt csupán vissza a bucaresti-i előkelőségek közül, mivel részt vett az aradi I. Rosiori ezred tisztikara által rendezett jubileumi banketten. **Jakab Géza.**

letkező budgethiányt rövid-lejáratu kincstárjegyek kibocsájtásával pótolják. A francia álláspont szerint Franciaországnak tekintettel kell lennie arra, hogy Németország szomszédja és moratorium ellenében az egész német politika megváltoztatását kell követelnie. A párisi lapok mai vezércikkei már békülékeny hangokat pengenek és a Le Journal szerint senkisémet kívánja jobban az akció sikerét, mint Franciaország. De lehetetlen Franciaországot és Belgiumot kényszeríteni arra, hogy lemondjanak jövételi igényeikről.

A javaslat a francia kamara előtt

Amerikai kormánykörökben egyelőre tartózkodással fogadják azt a hírt, hogy Franciaország Hoover elnök javaslatára, módosító javaslatot akar beterjeszteni. Stimson államtitkár egyébként kijelentette, hogy Hoover elnök javaslata elfogadásra vár és hogy valószínű, hogy az amerikai kormány a javaslat módosítására irányuló francia javaslatot kedvetlenül fogadja.

Londoni jelentés szerint Hoover javaslattal Ausztrália kormánykörüi is bővebben foglalkoztak. Ausztráliában ugyanis az a nézet, hogyha Hoover javaslata jögerőre emelkedik, akkor Ausztrália sem fizeti Angliának háborús adósságait, amelyek 3 millió 950 ezer fontot tesznek ki. Újzeeland szintén moratoriumot fog kérni 1 millió 400 ezer fontos háborús adósságára.

Párisi jelentés szerint ma beterjesztették a képviselőházban Hoover javaslatára vonatkozó interpellációkat, azzal a kérdéssel, hogy mikor fogják letárgyalni azokat. A miniszterelnök bejelentette, hogy a tárgyalás napjait pénteket elfogadja. A Ház ebbe beleegyezett.

Megtört a franciák ellentállása a Hoover-tervvel szemben

Emelkednek az árfolyamok a tőzsdéken — A francia kormány álláspontja

enyhült a szanalási tervvel szemben — Csak a prágai lapok irnak ellene —

A moratórium miatt elmarad a német-osztrák vámunió

Az egész világ figyelemmel kíséri Hoover elnök akcióját Európa megmentésére. Az első napok idegenkedése francia részről már elmúlt, a tőzsdék már reagálnak a szanalási híre s az árfolyamok emelkedő tendenciát mutatnak. A Le Journal s a többi francia lap vezércikkei már békülékeny hangon irnak, ugyanugy a francia kormány ellenséges magatartása is megváltozott. Valószínű, hogy jobb belátás meghozza a szanalási terv teljes sikerét.

Legújabb távirataink a következők:

Budapestről jelentik: A Hoover-javaslat folytán az értéktőzsdén az árfolyamok átlag 15 százalékkal javultak. Az európai sajtó csaknem osztatlan örömmel fogadja az amerikai kezdeményezést, egyedül a prágai lapok uszítják a franciákat. A Venkov szerint a céltudatos német politikanak újabb sikeréről van szó és a lap felhívja Franciaországot, hogy ne engedje könnyű sikerhez Amerikát, amely a világháborúban semmi vért nem áldozott. A római lapok nagy örömmel üdvözlöik Hoovert és kijelentik, hogy bár a javaslat százhetven millió lira veszteséget jelent Olaszországnak, az olasz kormány ahhoz készséggel csatlakozik és reméli, hogy annak folytán elmarad az osztrák-német vámunió.

Emelkednek az árfolyamok

Newyorkból jelentik: Hoover ajánlatának hatása alatt ma a vezető értékekben nagy javulás állott be. Az árfolyam értékemelkedése a mai napon egymillió dollárra emelkedett. Washingtonban feszültséggel várják a francia választ, amely csak holnap, szerda reggel érkezik meg. A Herald Tribune azt írja, hogy érthető Franciaország idegenkedése, mert hiszen minden francia polgár fejéenként: 36 dollárt veszít. Ezzel szemben minden amerikai polgár is veszít 2.11 dollárt és Amerika mégis meghozza az áldozatot, amittől Franciaország sem zárkozhatik el.

Párisból jelentik: Hétfőn minisztertanács volt, amelyet ma Briand bevonásával folytattak. Valószínű, hogy a francia kormány válasza ellenjavaslat lesz, amely szerint Franciaország hajlandó a Young-terv keretein belül moratóriumot nyujtani, két feltétel mellett: I. Az eset nem ismétlődhetik meg. II. A feltételekhez nem kötött és nem védett tartozások részlegesítése a moratórium dacára is folyik.

Megmentették a Nautilust

Wilkins kapitány nem mond le az északsarki utjáról

Londonból jelentik: Tegnap Cork angol kikötőbe vontatták a Nautilus tengeralattjárót, Wilkins kapitány szikratávirón bejelentette, hogy nem mond le az északsarki utról és ahogya tengeralattjárón Flymandban elvégzi a szükséges javításokat. Kopenhágába, majd Bergenbe megy és onnan startol az északi sarkra.

mindaddig, míg Németország 620 millió arany márkát le nem fizet és akkor Franciaország ezt az összeget hitel alakjában bocsájtja Németország rendelkezésére. A mai minisztertanácson Doumer elnököt és utána nyilatkozattételre szólították fel táviratilag a brüsszeli és a római kormányt. A francia kormány álláspontja a Hoover-javaslatl szemben ma már lényegesen enyhült. Gondoskodnak már arról is, hogy a német fizetés elmaradása folytán ke-

Rascanu tárcanélküli miniszter

Bessarabia kormányzójának delegáltak — A képviselők kettős mandátumai — A kamara mai ülése —

Bucurestiből jelentik: A Kamara ma délutáni ülésén Pompei elnök bejelentette, hogy Rascanu kinevezték tárcanélküli miniszternek és hogy Bessarabia kormányzójának delegáltak. A bejelentés után megválasztották a kvestorokat és a jegyzőket, majd pedig az egyes

képviselők, akiket két helyen is megválasztották, bejelentették, hogy melyik mandátumukat tartják meg. A Kamara ülése ezután több jelentéktelen ügy tárgyalásával véget ért.

A Kamarában egyébként ma megalakult az agrárképviselők csoportja. Ebben a csoportosulásban több ellenzéki képviselő is részt vett.

Pless László holttestét felszínre dobta

Ma délután egy holttestet dobált a folyó — Hosszas fáradozás után partrahúzták és felismerték Pless Lászlót — a Maros Anya a holttest mellett — Szerdán délután lesz a temetés

Az elmúlt vasárnap vidám strandolónak arcára megdöböntő, tragikus esemény fagyasztotta rá a mosolyt, akasztotta meg utjában a kacajt, a nevetést, szakította félbe mintegy parancsszóra a jókedvet, a játékot: a vasárnapi strandolók között váratlanul megjelent a Halál, egy ismeri fiatal aradi tisztviselő, Pless László, a Maros hullámainak áldozata lett. Az újságíró tollában bent rekedt az a hangulatos strand-riport, amelyet a keddi számba akart írni és ehelyett arról kellett beszámolót írnia, hogy egy világosi özvegyasszonnyal, akinek fia volt egyetlen támasza, hogyan tudatják, hogy ez a fiu a Maros hullámaiban lelte halálát.

Ma már harmadnapja volt, hogy ez a tragikus esemény történt és a Maros csak ma vette felszínre Pless László holttestét. Valamivel délután négy óra után a várhidnál posztoló egyik katona észrevette, hogy a hullámok egy holttestet dobálnak. Azonnal értesítette a közelben lévő embereket és így a Hellas sportklub uszómestere csónakba szállott, hogy a hullát a partra vigye. Közben azonban a víz tovább sodorta Pless László holttestét és az uszómester így azt csak hosszas fáradozás után tudta kifogni, a csónakba tenni és a partra vinni.

Ekkorra már értesítették a hatóságokat is és csakhamar megjelent a helyszínen dr. Luszt Ferenc hatósági orvos. Rövid idő alatt nagy tömeg gyűlt össze a Hellas-klub előtt, megie-

lentek a szerencsétlen fiatalember barátai is, akik agnoszkálták Pless Lászlót. Már szétoszlóban volt a csoport, amikor többektől támogatva, egy fekete ruhába öltözött, meg-megroggyanó asszony közeledett: megérkezett Pless László édesanyja és testvére.

A szerencsétlen fiatalember holttestét este fél hét órakor szállították ki a zsidó temető halottasházába, ahonnan szerdán délután hat órakor kísérik utolsó utjára.

Az aradi mozik mai műsora

5, negyed 8 és negyed 10 órakor.

Leszállított helyérek!

CENTRAL MOZGÓ: Leszállított helyérek! AZ ERÉNYCSÖSZ, Szenzációs vigjáték a két utólehetetlen komikussal, Félix Bressart és Ralph Arthur Roberts-szel a főszerepekben. Női partnerük a bájos Anny Ahlers. Megelőzőleg Beniamino Gigli énekel négy dalt. Esti előadás a nyári helyiségben.

SELECT MOZGÓ: AKIK A HALÁLT KINEVETIK. Sport dráma. A főszerepekben: Richard Arlen és Mary Brian.

ELITE MOZGÓ: Negyed 8 és negyed 10 órakor. SIBERIA. Nagyhátásu orosz társadalmi dráma. Főszerepben: Irene Rich.

GRADISTE MOZGÓ: 7 és 9 órakor. A LANGLOVAS. Wildwest dráma. Főszereplők: Jack Holt, Nora Lane és Chester Conklin.

A belpolitika legnagyobb eseménye: Maniu lemondása

Nyilatkoznak a politikusok — Goga szerint Maniu elveszítette a talajt lába alól — A nemzeti-parasztpárt nem fogadja el Maniu Gyula lemondását. — A párt elnöke egyelőre Mihalache lesz

Végleges elnöknek Titulescut választják meg

Bucurestiből jelentik: Az ország belpolitikai életét kétségtelenül Maniu Gyulának a nemzeti-parasztpárt elnökségéről való lemondása uralja. A pártelnök lemondása politikai körökben óriási feltűnést és főleg az ellenzék berkeiben riadalmat is keltett. Erre vallanak legalább is az egyes pártvezéreknek a nyilatkozatai, amelyek az Adeverul mai számában jelentek meg. Stere Maniu visszavonulásáról többek között a következőket mondta:

— Maniu kormányzása alatt kétségtelenül sok hibát követett el. Eppen úgy, ahogy Erdély nem reprezentálhatja Delu é' több névtelen társa, Besszarábiát sem lett volna szabad Bogossal, Pan Halippával és hasonló kaliberű emberekkel képviseltetni. Nagy hibát követett el akkor is, amikor lemondott a miniszterelnökségről. Abban az esetben, ha komoly oka volt a visszavonulásra, úgy következésképpen le kellett volna mondania a pártelnökségről is. Ezt azonban nem tette meg. Mostani visszavonulását azonban semmiképpen nem helyeseltem és nem tudom elképzelni a politikai élet kialakulását Maniu nélkül. Azt hiszem, hogy pártjának sikerül majd rábírnia arra, hogy mentsa meg tervét és vegyen részt továbbra is a politika harcaiban, mert hiszen személyére épp a demokrácia érdekében nagyon nagy szükség van. Azoknak pedig, akik uralmon vannak, figyelembe kell venniük, hogy Erdélyt az erdélyiek nélkül és Besszarábiát a besszarábiaiak nélkül nem lehet kormányozni.

Lupu Miklós dr. Maniu visszavonulásáról a következő érdekes nyilatkozatot tette:

— Maniu elhatározását rendkívüli fontosságúnak tartom és szinte nem is tudom elképzelni, hogy az valóra válna, hogy ennek az embernek az alakja eltűnjön a politika színteréről. Ha pedig mégis fenntartaná elhatározását, annak különös jelentőséggel kell bírnia. Mert figyelembe kell vennünk, hogy a nemzeti-parasztpárt másik oszlopos tagja. Vaida Sándor szintén izolálta magát a politikától. Ha pedig most Maniu visszavonulása tényleg bekövetkezik, úgy ezt súlyos politikai jelentőségnek kell tekintenünk. Ennek a két politikusnak a presztizse magát Erdélyt jelenti. Maniu személye a romániai demokrácia fejlődése szempontjából pótolhatatlan.

Goga Octavian volt belügyminiszter a következőket nyilatkozta Maniu visszavonulásáról:

— Maniunak, úgy tudom, régi elhatározása, hogy visszavonuljon a politikai élettől. Amikor külföldre utazott, akkor már tudta, hogy az alkotmányos fórummal szemben történt szakításban a párt nem áll mögötte és hogy nagyon sokan vannak a párt kebelében, akik nem értenek egyet politikájával. Maniu tudta, hogy elvesztette maga alól a talajt és nyilván ez készítette most erre a döntő elhatározásra.

Brătianu György a Miscarea hasábjain nyilatkozott Maniu visszavonulásáról.

— Maniu visszavonulását rendkívül súlyos eseménynek tekintem — mondotta a diszsidens liberálisok vezére — és az még nagyon fontos kihatással lehet Románia politikai életére. Ugy érzem, hogy különös fontossággal bírna az, hogy Maniut eltáncolják ettől az elhatározásától és hogy a nemzeti-parasztpárt elnöke újból aktív szerepet vállaljon az ország politikai életében.

Az Adeverul a nyilatkozatokhoz még hozzáfűzi, hogy az „alkotmányosság, demokrácia, parlamentarizmus” frontjából nem szabad kiesnie egy olyan értékes harcosnak, mint Maniu Gyula. Itt nemcsak a nemzeti-parasztpárt belső ügyéről van szó, hanem ezekben a pillanatokban, amelyek bármelyikében veszedelmes útra léphet az ország a demokrácia

minden harcosának helyén kell állania. Ez tehát nem izolált kérdés, hanem a demokratikus erők egyesítéséről van szó. És talán nem mindenben helyt álló Maniu levelének befejező mondata: „Nyugalom Erdélynek, nyugalom a Bánátnak”. A nemzeti-parasztpárt számára Maniu lemondása minden bizonnyal súlyos idők közeledtét jelenti.

A fővárosban elterjedt hírek szerint a nemzeti-parasztpárt vezérő-bizottsága nem fogadja el Maniu lemondását és arra fogják kér-

Hagyjuk az unalmas politikát — mondotta Averescu marsall

Unnepe hankett az I. Rosiori-ezrednél — Beszélgetés Averescu marsallal — A király el volt ragadtatva a fogadtatástól — Averescu magyarul beszél

Este fél kilenckor fényárban uszott az első Rosiori ezred tisztjekezdőjének nagyterme, ahol egy sarokban, közvetlenül beszélgetett Averescu tábornok a talpig hófehérbe öltözött lovastisztekkel, amikor Stoinescu alezredes, Averescu marsall kabinetfőnöke, az ősz katonához vezetett. Averescu marsall már messziről kezét nyújtott, de interjút nem akart adni.

— Én katona vagyok elsősorban és csak másodsorban politikus, azért nem a szavak, hanem a tettek embere vagyok...

— Csak egy pár szót szeretnék az Aradi Közlöny részére.

— Ljo esztét, hoga van — kezdett magyarul beszélni Averescu és elmosolyodott. — Ha feltétlenül irni akar rólam, írja meg, hogy a mai nap feledhetetlen lesz. Azt is megírhatja, hogy Öfelsége többször elismerését fejezte ki a fogadtatás szépségéért és nagyon jó kedve volt ma egész nap.

— Hogy volt Ön megelégedve marsall ur a fogadtatással és az ezredével?

— A fogadtatás szép volt és impozáns, a polgárság őszinte öröme látszott az arcokon, amit az uralkodó is észrevett, pedig Öfelsége sohasem téved, mert igen jó emberismerő. Ami pedig az ezredet illeti, nagyszerűen ki vannak képezve a katonák. Az ezred jó kezekben van itt.

— Marsall ur, ha Ön azt is mondta, hogy elsősorban katona és csak másodsorban politikus, kérem Önt, nyilatkozzon a politikai helyzetről.

Averescu arca hirtelen elborult, de majd megint elmosolyodott és kezével legyintett.

— Hagyjuk azt az unalmas politikát, ma olyan szép napom volt, miért akarja azt elrontani? Most katona vagyok, ezredem ünnepejére jöttem és ha az uralkodó a kormány alakításával bizna meg ma este, sajnálnám ezt a szép estét és az egész szép napot politikával elrontani.

— Marsall ur csak holnap hajnalban utazik vissza, nem fárasztja ki a mai éjszaka és nem fog neheze érne a korai felkelés?

Averescu marsall szokott mosolyával néz rám.

— Először is egy katonának mindig könnyen kell felkelnie és nehezen lefeküdni, de a kérdést kényelmesen oldottam meg, innen az állomásra hajtatok és kényelmesen lefekszem szalonkocsiban, úgy, hogy előreláthatólag már Tövist is elhagyjuk, amikor felébredünk.

Este fél kilenckor kezdődött az első Rosiori ezred bankettje, amelyet az ezred tulajdonosa, Averescu marsall tiszteletére adott a tisztikar. Már negyed kilenckor megérkezett

ni, hogy maradjon meg továbbra is a párt élén. A Lupta azt írja, hogy a demokrácia minden harcosának egyesülnie kell a kalandor politika ellen és ebben a harcban Maniunak is részt kell vennie.

Ma délelőtt kilenc órakor egyébként a nemzeti-parasztpárt vezérő-bizottsága Mihalache lakásán megbeszélést tartott, majd pedig a vezérő-bizottság tagjai Mironescu lakásán gyűltek össze 11 órakor. A megbeszélésekről eddig még pozitív hírek nem szivárogtak ki. A külföldi újságírók ma felkeresték Maniut, de nem találták lakásán. A jelen helyzetben azonban nem valószínű, hogy Maniu nyilatkozni fog a sajtónak.

Az Epoca mai száma Maniu lemondásával kapcsolatban feltűnést keltő hírt közöl. Eszerint a nemzeti-parasztpárt elnöke ideiglenesen Mihalache lesz, míg elnöknek véglegesen Titulescut fogják megválasztani. Ez természetesen csak abban az esetben következik be, ha az ország londoni követe hajlandó lesz hazajönni és vállalni a belpolitika harcait.

a marsall, balján Stoinescu alezredessel, a kabinetiroda főnökével, akit Georgescu ezredes, ezredparancsnok fogadott és a „generalmarsch” elhangzása után, feszes vigyázásban jelentést tett. A marsall ezután a tisztiekezdőbe ment, ahol pazarul felterített 51 terítékes asztal várta. Averescu marsall sokáig ebészélgetett az ezred tisztjeivel, megdicsérte Georgescu ezredet, hogy ezrede olyan jól ki van képezve. Már kilenc óra is elmúlt, amikor asztalhoz ültek.

Georgescu ezredes mondotta a banketten az első üdvözlő beszédet. Hálás köszönetét fejezte ki Averescu marsallnak, hogy eljött az ezred ünnepejére és kérte, hogy gyakrabban látogasson el körükbe. Averescu tábornok megatottan válaszolt.

— Sokszor eljömnek, — kezdte beszédét — de az időm nagyon szűkre van mindig szabva, azonban ha nem is vagyok személyesen itt, gondolatban ezután nagyon sokszor fogok mellettek állani. Csak arra kérlek benneteket, hogy egy percre se felejtsetek el azt, hogy egy nagy multu ezred katonái vagytok, egy olyan ezrednek, amelynek multja telve van szebbnél-szebb tettekkel és cselekedetekkel és egy olyan ezred katonái vagytok, amelyek örökké törhetetlen hűséggel, határtalan lelkességgel állott uralkodója mellett. Ezért poharamat először Öfelségére, II. Károly királyra a dinasztiaira és az első rosiori ezred tisztikarának egészségére üritem.

Averescu tábornok éjfélkor hagyta el a kaszárnyát, hogy lepihenjen, mert a hajnali bucuresti-i gyors különkocsijában a fővárosba, onnan pedig Pitestibe utazott.

Egy bucuresti-i előkelő család tragédiája

Agyonlőtte férjét egy ismert uriaszony

Bucurestiből jelentik: A Bulevardul Regina Maria 9. szám alatti házban ma reggel egy ismert uriaszony, Vasilescu Mária agyonlőtte urát, Vasilescu Ioant. A házaspár — mint a vizsgálat során kiderült — néhány nap előtt összeveszett és ez alatt az idő alatt nem beszélt egymással. Ma reggel aztán az asszony, békülésre szólította fel urát, aki azonban halani sem akart erről.

Vasilescu Mária annyira elkésztette férjének ez a viselkedése, hogy amikor az megfordult és ki akart menni a szobából — hátulról lelőtte. Amikor aztán férjének pár perc múlva szive megszűnt dobogni, a kétségbeesett asszony rémülten szaladt ki az uccára, a rendőrségre, bejelentette tettét és azonnal őrizetbe vették. A rendőrség az ügyben bevezette a vizsgálatot.

Betörő diákok

Három budapesti diák kirabolta a gimnázium helyettes-igazgatóját

Budapestről jelentik: A Baresai-uccai gimnáziumban néhány héttel ezelőtt betörtek Márk Lajos helyettes-igazgató irodájába és onnan háromezernégy száz pengő vizsgadíjat loptak el. A gyanú Dicsőffy Lajos nyolcadik osztályos diákra terelődött, aki nagyábrón élt és egy görüllel volt barátságban. Előállították a rendőrségen, ahol bevallotta tettét és elmondotta, hogy míg a kasszát feltörte, két diáktársa vigyázott, hogy senki ne lábborgassa.

Az volt a tervük, hogy az idegenlégióba szöknek meg, de amikor látták a tekintélyes összeget, elhatározták, hogy előbb kimulatják magukat. Így pénzük teljesen elfogyott. Dicsőffy egyik társát szintén letartóztatják, míg a másik vidéken van. Azt hiszik, hogy a három diák részt vett a Klauzál-téri bankrablasi kísérletben is.

Kiraboltak és véresre vertek egy femesvári utazót

Cigányok rablótámadása Buziás mellett

Buziásról jelentik: Vakmerő rablótámadás történt Buziásfürdő határában, ahol három cigányasszony és egy férfi megtámadott egy Stern Aladár nevű femesvári utazót és teljesen kirabolták. Az utazó autójával éppen a hittyási ut közelében haladt, amikor a négy cigány autója elé állt, majd rávetették magukat a teljesen védtelen utazóra, akitől pénzt követeltek.

Az utazó védekezni próbált, azonban ekkor a cigányok botokkal, késekkel támadtak rá és több helyen súlyosan megsebesítették. Miután az utazó eszméletlenül teült el az autóban, a rabló cigányok elvették pénztárcáját és az abban levő hatezer lejjel eltűntek. A csendőrség a vakmerő rablás ügyében azonnal erélyes

más letartóztatási jelenet játszott és tegnap délután a marosvásárhelyi főposta előtt, mely nagy tömeg előtt, erős közellharc után, az őrizetbevettek véres brutalizálásával végződött.

Nemes Dezső egyetemi hallgató és Nemes József szabósegéd a Temesváron megjelenő Dolgozók Lapja Marosvásárhelyre érkező példányait akarták a postáról elszállítani. A fiatalembereket a postahivatal bejárata előtt négy detektív közrefogta és be akarta kísérni a rendőrségre. A detektívek nyilván nem igazolták először eljárásukat és ennek tudható be, hogy a két fiatalember elszántan védekezni kezdett. Időközben a helyszínre érkezett Morar komisszár is, néhány rendőrrel és most már közel tíz ember igyekezett lefogni a dühösen védekező Nemes Dezső és Józsefet. Végül is a túlerő győzött, a kommunistagyanus ifjakat véresre verve szállították a rendőrségre.

A boirányos jelenetnek óriási közönsége volt, amely egész a rendőrségi épületig kísérelte a menetet, sőt az épület melletti kávéház vendégei is kicsoportosultak és a tömeg fenyegető magatartással nézte a karhatalom képviselőit. Összetűzésre azonban szerencsére nem került sor, mert a foglyok és kísérőik gyorsan bevonultak a rendőrségi épület kapuján.

Marosvásárhelyi munkatársunk közlése szerint, a rendőrség az információkérések elől mereven elzárkózik, egyelőre tehát még nem lehet tudni, mi volt Nemes Dezső és Nemes József kínos letartóztatásának igazi oka.

Achmed Zogu haldoklik

Veszedelemben a Balkán békéje — Zogu halála sulyos diplomáciai bonyodalmakat fog előidézni — Jugoszlávia katonai intézkedéseket tett Montenegróban. Angol és francia hadihajók az Adrián. Ki lesz Zogu utóda?

Belgrádból jelentik: Achmed Zogu albán király, akinek meggyilkolásáról irtak legutóbb a lapok, sulyos betegen fekszik tiranai kastélyában és állapota annyira rosszabbodott, hogy az orvosok minden pillanatban várják a katasztrófa bekövetkezését. Belgrádi körökben aggódo figyelemmel kísérik az albán király állapotát és halála esetére esetleges sulyos diplomáciai bonyodalmakra számítanak.

Achmed halála ugyanis időszerűvé tenné a trónöröklés kérdését. Olaszország Nikita volt montenegrói király fiát, Petrovics nyegust (trónörökös) akarja albán királynak kikiáltani. Olaszország azonban nem elégedne meg ezzel, hanem a nyegust ugyanakkor Montenegro királyának is megkoronáztatná. Jugoszláv kormánykörök minden eshetőséggel számolva, széleskörű katonai intézkedéseket létesítettek Montenegróban.

A helyzet komolyságára jellemző egyébként, hogy a tiranai angol követ Belgrádba utazott. Ebből arra következtetnek, hogy a Balkán békéjét veszély fenyegeti és az angol követ kormánya megbízásából csirájában próbál-

ja a veszedelemet elfojtani. Az Adrián egyébként angol és francia hajók jelentek meg, ezeknek megjelenése hivatalos közlemények szerint nem áll összefüggésben a készülő eseményekkel, bár egészen bizonyos, hogy az angol és francia hajók feltűnése az Adrián nem a véletlenség műve.

Színház — Irodalom — Művészet

* Kerti színházak Olaszországban. Róma. Az olasz színházigazgatók ülésén elhatározták, hogy az eddigi fedett nyári színházak helyett az idejében normálsan melegnek ígérkező nyár következtében a Délamerkiában olyan jól bevált úgynevezett „Kert-színházakat” létesítenek és az előadásokat nyári mozik példájára szabad ég alatt tartják meg.

* Szabadtéri színház Budapestén. Ezen a címen irt Csathó Kálmán vezérékkel a Színházi Élet új számába. A politikuskok feleségei nyilatkoznak férjükről. Krudy Gyula érdekes cikket irt nyiregyházai repüléséről. Gyermekuiság, kotta és kézimunkamelléklet egészíti ki a Színházi Élet új számát, amelynek ára 40 lej, negyedévi előfizetési díj 450 lej. Kiadóhivatal: Budapest, VI., Aradi-ucca 8. szám.

Két német mérnök véres kalandja egy Jilava melletti községben

A falu lakossága egy kutya miatt megtámadta és véresre verte a mérnököket — Kifosztották az eszméletlenül hagyott embereket —

Bucurestiből jelentik: Különös és csaknem végzetes kalandban volt része hétfőn két, Romániában tartózkodó német mérnöknek, akik a GHH oberhauseni (Németország) cég megbízásából, a Jilava közelében lluzódó Sabaria folyón építendő vashíd munkálatait vezetik. A lthans Wilhelm 40 éves s Buss Heinrich 29 éves német mérnökök, kik a munkálatokat vezetik, hétfőn délután, miután az aznapi munkát befejezték, gyalog Jilava vasútállomás felé indultak, hogy onnan Bucurestibe utazzanak. A két mérnök beszélgetve haladt az állomás irányába, amikor

az országuton megtámadta őket egy kóborló kutya. A két mérnök, hogy a kutyát elhárítsák maguktól, botjukkal feléje sujtottak és egyikük meg is ütötte, mire a kutya vonítani kezdett.

A kutya tulajdonosa, amikor megtudta, hogy az állatot a két mérnök ütötte meg, több társával együtt kapákkal és botokkal felszerelve közeledett feléjük. A mérnökök látva szorongatott helyzetüket, elővették revolvereiket és egyikük egy lövést adott le a levegőbe. A lövés zajára az egész falu lakossága a helyszíre todlult és csaknem valamennyien megtámadták a mérnököket. Amikor az ütések már sűrűn hullottak a szerencsétlen emberekre, egyikük revolverével a tömeg közé lött és a támadó parasztok egyikét könnyebben megsebesítette. Ez az eset annyira felbőszítette a falubeli embereket, hogy kaszáikkal és botokkal agyba-főbe verték a mérnököket, akik eszméletüket veszítve terültek el a földön. A véres eseménynek a helyszínre érkezett csendőrök vetettek véget, akiknek intézkedésére a két súlyosan sérült mérnököt a mogosesti-i közkórházba szállították, ahol gondos kezelés alá vették őket. Itt megállapítást nyert az is, hogy a náluk lévő 25 ezer lej készpénz és több értéktárgy nyomtalanul eltűnt, amit minden bizonnyal a parasztok vettek el tőlük. Althans Wilhelm és Buss Heinrich ma este elhagyták a kórházat és Bucurestibe utaztak, ahol az esetről azonnal jelentést tettek a hatóságoknak, melyek a nem mindennapi véres ügyben erélyes vizsgálatot vezettek be.

Mielőtt nyaralni megy,

vágja ki ezt az űrlapot és azt kitöltve, levelezőlapra felragasztva, küldje be a kiadóhivatalnak.

Kérem az
ARADI KÖZLÖNY-t,
mely eddig

(Név, város, ucca)

cimre járt, tolyó hó-tól-ig

a következő cimre küldeni:

Özv. Pless Kálmáné született Schillinger Etel maga, gyermekei, Annus, Ius és Dezső nevében szomorúsággal jelentik, hogy forrón szeretett gyermeke és testvérük

Pless László

f. hó 21-én 25 éves korában áratlanul elhunyt. Drága halottunkat f. hó 24-én délután 6 órakor fogjuk az aradi izr. temető halottas házából örök nyugalomra helyezni.

Aldás és béke legyen hamvai felett!

Arad, 1931. június 24.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Amerika segítőakciója és a háborus adósságok

Interpelláció az angol alsóházban — Mennyi háborus adósságot fizettek a győzők és mennyi jóvátételt a legyőzöttek? — Érdekes kimutatás a háborus adósságokról

Amerika segítőakciójával kapcsolatban érdekes közölni az angol alsóházban elhangzott ismertetést, a háborus adósságokról.

Pethick-Lawrence kincstári államtitkár az alsóházban elhangzott interpellációra válaszolva a következő táblázatban ismertette az egyes szövetséges és társult hatalmak által háborus adósságok címén 1931 június 15-ig teljesített fizetéseket:

Az Egyesült-Államoknak: Franciaország 1.791.000 Görögország 1.258.000 és Portugália 1.550.000 fontsterlinget fizetett.

Franciaországnak: Románia 238.000 és Görögország 21.000 font sterlinget fizetett.

Olaszországnak: Egyedül Románia fizetett és pedig 122.000 font sterlinget.

Végösszegeben tehát Franciaország 84

millió 752.000, Olaszország 31.152.000, Románia 1.791.000, Görögország 1.258.000 és Portugália 1.550.000 fontsterlinget fizetett ki háborus adósság címén.

A volt központi hatalmak 1931. évi június 15-ig jóvátétel címén viszont a következő összegeket fizették: Németország 1.026.300.000 (beleértve a természetbeni szállításokat és az átruházott államtulajdönt.) Ausztria 824.000 fontsterlinget (természetbeni szállításokban, készpénzben semmit. Az átengedett államjavarok értékét még nem állapították meg.) Bulgária 2.640.000 fontsterlinget (a természetbeni szállítások és államjavarok értékét még nem állapították meg.) Törökország a lausannei szerződés értelmében nem köteles jóvátételeket fizetni. Magyarországgal szemben tőkésített jóvátételi összegek fizetése viszont csak későbbi időpontban történik.

Az osztrák nemzeti bank újra felemeli a kamatlábat

A Creditansialt bukásának következményei. Újabb hitelmegszorítások Ausztriában

Bécsből jelenti az Aradi Közlöny tudósítója: A Creditanstalt összeomlása következtében az osztrák nemzeti bank a schilling kurzusának megvédése érdekében ismételen kénytelen volt különböző rendszabályokhoz folyamodni. A jegybank mindenekelőtt a hitelfeltételeket szigorította meg és az utolsó két hét alatt a hivatalos kamatlábat 5 százalékról 7 és fél százalékra emelte fel. Amint a „Wien am Sonntag“ vasárnap délutáni lap jelenti, az osztrák nemzeti bank a közeli napokban ismét kénytelen lesz a bankrátát felemelni. A lap azt írja, hogy az új kamatláb 9 és fél, esetleg még ennél is magasabb lesz. Ezenkívül a jegybank újabb hitelmegszorításokat tervez.

A „Wien am Sonntag“ szerint immár a schillinget egyelőre nem fenyegeti az értékcsökkenés veszedelem, azonban a jegybank elkerülhette volna ezeket a szigorú intézkedéseket, ha a multheti bécsi pánik során az osztrák kormány tájékoztatta volna a helyzetről a nagy közönséget. Így azonban a publikum tulnyomó

= Az idegen fürdőlátogatóknak nem kell vízumdíjat fizetni Romániában. Bucurestiből jelenti: A munkaügyi minisztérium ma értesítést kapott arról, hogy a külügyminisztérium hozzájárulását adta ahhoz, hogy azoknak az idegeneknek, akik megátogatják a romániai fürdő- és üdülőhelyeket, ne kelljen vízumdíjat fizetniük. A külügyminisztériumnak ez a rendelkezése bizonyára hozzá fog járulni az idegenforgalom emeléséhez.

= Franciaországban hetvenöt millió métermázsa lesz az idei búzatermés. Párisból jelenti: A franciaországi vetéseket nem a legkedvezőbben ítélik meg. Az elmúlt tél és tavasz kedvezőtlen volt a gabonanevelők részére. Június első felében a felhőszakadászerű esőzések a kalászképződésnek és virágzásnak nagyon ártottak. Magánbecsítés szerint, a folyó évben Franciaországban hetvenöt millió métermázsa búzatermés várható.

= Mennyi a napipénz a külföldi piacokon? Londonból jelenti: A napipénz Londonban 0,75—1,25 százalék és Párisban pedig 1—1,5 százalék. Amsterdamban a magánkamatláb 1 százalék, a napipénz pedig 0,50 százalék.

2.700.000 lej összeget helyeztet leletbe az Erdélyi Banknál a Zsidó Kórházak-Sorsjátékának vezetősége, amely pénz kizárólag az október 5-től november 3-ig megtartandó húzás nyereményeinek kifizetésére szolgál. Teljes bizalommal lehet tehát, hogy az a 100 lej, amennyit egy sorsjegyért megkockáztat, szerencsét és pénzt fog önnök hozhatni. Ne habozzék tehát sokáig és kockáztasson egy szárazast s rendeljen még ebben a hónapban sorsjegyet a Sorsjáték Központi Irodájában, Cluj, Piata Unirei No. 20. A jövő hónapban egy második sorsjegyet rendelhet és így minden hónapban eggyel többet, egész a húzás napjáig. Utánvételes szállításnál is csak 100 lejbe kerül portóköltéssel együtt egy sorsjegy.

Leszállítják az utadót

Hogyan gondoskodik a kormány a munkanélküliekről?

Bucurestiből jelenti: Politikai körökben elterjedt hírek szerint a legközelebbi minisztertanács foglalkozni fog a gazdasági bizottságnak az utadóra vonatkozó tervezetével. A kormánynak ugyanis elhatározott szándéka, hogy leszállítja az utadót, ami különösképpen a kereskedők részére birna óriást jelentőséggel, mivel a kereskedőtársadalmat egy csapásra nagy terhektől szabadítaná meg. Állítólag a megyei utak adminisztrációját ezentul az állam vállalná.

A legutóbbi minisztertanács egyébként a közmunkák kérdésével kapcsolatban a munkanélküliség problémáival foglalkozott és erre vonatkozólag rendkívül érdekes határozatot hozott. Eszerint ugyanis ezentul a vállalkozóknak minden közmunkánál alkalmazni kell a közmunkaügyi minisztérium által ajánlott munkanélkülieknek legalább 35 százalékát. A vállalkozók körében ez a határozat természetesen nagy riadalmat keltett, mivel általános az a vélemény, hogy az állandó alkalmazottakat is alig tudják állásukban megtartani, nemhogy újakat alkalmazzanak. Viszont ha a minisztérium mégis rájuk oktrojálna munkanélkülieket, akkor csak egy körforgás történne és pedig az, hogy elhocsátanak állandó alkalmazottaknak egy részét és felvennék a minisztérium által ajánlottakat. Kérdéses azonban az, hogy a munkanélküliek megfelelő szakmunkásoknak bizonyulnának-e. A vállalkozók körében máris mozgalom indult, hogy tiltakozásukat jelentsék be a rendelet ellen.

Tizezer lej premium

minden vagon exportált gabona után

Bucurestiből jelenti: A kormány gazdasági bizottsága Argetoianu, Ionescu-Sisesti, Manoilescu, Valcoyici miniszterek és Radian államtitkár, valamint Cristea Niculescu minisztériumi vezérigazgató részvételével, ülést tartott. Az ülésen Ionescu-Sisesti jelentést tett arról, hogy miképpen kívánja módosítani a gabonanevelők értékesítéséről szóló törvényt és bejelentette, hogy ezt a javaslatot még a jelenlegi parlamenti ülészek elé akarja terjeszteni. A javaslat egyik legérdekesebb paragrafusa az, hogy 10 ezer lejes prémiumot, jutalmat kívánunk biztosítani minden vagon elsőrendű exportált gabona után. Ezt a prémiumot természetesen valamilyen alapból fedezni kell és ezért a minisztérium meg akarja adóztatni a kenyeret és adót akar kivetni a belsődon fogyasztott petróleumra. Ez a határozat bizonyára élénk feltűnést fog kelteni, mivel nem jelent kevesebbet, mint azt, hogy amit a kormány az egyik kezével ad, azt — talán kétszeresen is — másik kezével elveszi.

Ugyanez a törvény írja elő azt is, hogy minden gabonaügyletet be kell jegyeztetni, hogy elejét vegyék mindennemű spekulációnak. Elhatározta a gazdasági bizottság azt is, hogy megszünteti a vágott husra kivetett vámilletéket, feltéve, ha a szállítás az exportőr szindikátusok útján történik.

A szerkesztésért
STAUBER ISTVÁN
felel.

Fizessen elő

a legnagyobb magyar lapra, az

UJSÁG-ra

leggyorsabb hirsolgálat,
a legjobb munkatársak:

Kóbor Tamás, Márai Sándor, Lynkeusz, Szomoró Emil, Pünkösti Andor, Elek Artur és a magyar irodalom legjobb erői írják a lap minden sorát.

Előfizetési ára:

Egy hóra . . . 200 lej
1/4 évre . . . 500 lej

Előfizetni lehet:

Sándor Iván hirlapiroda,
Löbl hirlapiroda
aradi cégéknél.

